

*Кривець Л. В.* доктор філософських наук,  
старший науковий співробітник, провідний  
науковий співробітник кафедри суспільних наук  
Національного університету оборони  
України імені Івана Черняхівського  
<https://orcid.org/0000-0001-7451-5208>

## **ЗБРОЙНІ СИЛИ УКРАЇНИ ЯК ВІДКРИТА СИСТЕМА: АКСІОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТА ІНТЕРСУБ'ЄКТИВНИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ**

*В статті Збройні Сили України розглядаються як складна відкрита нелінійна дисипативна система, основним механізмом реалізації якої є діалогічна соціальна взаємодія, що актуалізує та реалізує спільну взаємоспрямовану діяльність індивідуальних, групових та колективних соціальних суб'єктів і забезпечує динаміку розвитку.*

*Автор пропонує до розгляду аксіологічний фундамент перспективної моделі Візії Збройних Сил України. В запропонованій моделі кількість фундаментальних цінностей відповідає кількості рівнів діалогічної взаємодії складної нелінійної системи українського війська, відкритого до інтеграції в євроатлантичний безпековий простір.*

*Аксіологічне ядро Візії може бути поширене на Сили оборони, проте наголос в ній робиться саме на Збройних Силах України, як на системоутворюючому формуванні, що визначає напрям і дизайн трансформації оборонної політики України і місця України у глобальній безпеці.*

*Під Новою системою глобальної безпеки у статті розуміється запропонована президентом України ініціатива United24 (U24), на основі якої у подальшому може вирости нова глобальна структура, що зможе протягом 24 годин дати достатню підтримку для будь-якої країни, що зазнала воєнного нападу, стихійного лиха чи пандемії.*

**Ключові слова:** *Збройні Сили України; українське військо; лідерство; українська нація; відкрита система; євроатлантична інтеграція; фундаментальні цінності; фрактальна логіка; психологія управління; соціальна філософія; синергетика; емерджентність; холістична парадигма; Нова система глобальної безпеки.*

**Вступ.** Збройні Сили України є серцем української нації. Саме українське військо, що протягом 2014-2023 років у боротьбі здобуває свободу України сьогодні має найвищий рівень довіри серед населення. Завдяки цій довірі та підтримці з боку наших партнерів карбується стійкість і міць українського війська.

У сучасних реаліях Збройні Сили України як систему не можна розглядати окремо від всіх взаємодій, що її пронизують та формують як її актуальний, так і бажані стани в майбутньому. Саме тому, в статті запропоновано значно розширити оптику наукового аналізу і поглянути на сучасні Збройні Сили як на складну і відкриту систему, основним механізмом актуалізації якої виступає соціальна взаємодія.

Взаємодія є однією з фундаментальних підстав соціальних процесів, завдяки якій отримують подальший розвиток як

безпосередні, так і опосередковані відносини соціальних систем різного масштабу. У цьому плані Україна представляє собою унікальне цивілізаційне явище. На її теренах протягом століть, йшов процес взаємовпливу різних цивілізаційних формацій [4]. Історична потреба у міжкультурному діалозі, сучасні нестабільні суспільні умови та загроза безпеки існування України як нації призводять до усвідомлення як військовослужбовцями, та і пересічними громадянами сучасної української держави значення проблеми оптимізації соціальної взаємодії як в середині держави, так і за її межами, – взаємодії заснованої на цінностях моральності й довіри задля покращення суспільних відносин як всередині країни, так і за її межами. В контексті забезпечення безпеки держави, ця взаємодія за умови правильної реалізації, може призвести не тільки до підвищення

обороздатності, але і до якісного збагачення рівня глобальної безпеки.

Актуальність розробки теоретичних основ розгляду Збройних Сил України як складної відкритої системи визначається також потребами прогнозування змістовних ліній військово-соціального управління з метою формування позитивних варіантів розвитку не тільки Збройних Сил України, а і всього українського суспільства в майбутньому [3].

Досвід активної фази бойових дій 2022-2023 років продемонстрував, що шлях до перемоги вимагає об'єднання зусиль всіх верств населення, тому дуже важливо долучити до захисту держави якомога більш широке коло людей, консолідувати все українське суспільство і міжнародну спільноту задля ефективної підтримки Збройних Сил України та підвищення обороноздатності не тільки нашої держави, але і для якісного посилення глобального безпекового простору.

**Мета дослідження:** визначити фундаментальні аксіологічні засади розуміння Збройних Сил України як відкритої системи задля формування перспективної моделі Візії Збройних Сил України у контексті євроатлантичної інтеграції.

**Теоретичне підґрунтя.** Дослідження природи різного типу систем ґрунтується на багатовіковій історії наукового пошуку. Коріння уявлення про системну будову суспільства перебувають в античній філософії, зокрема, відсилають до праць Аристотеля, який виділяв частину і ціле. В античності вперше сформульовано твердження, що ціле складається з частин, але не зводиться до їх суми, тобто цілісність будь-якого феномена відрізняється внутрішньою будовою та новими системними властивостями [2].

Найбільш широкий підхід до наукового аналізу різних властивостей соціальних систем, представлено поглядами Е. Дюркгейма, Ж. Лакана, Р. Мертона, Г. Спенсера, М. Фуко, та інших. Інтегративне розуміння соціальної структури та соціальної дії розкрито М. Вебером, Ю. Хабермасом, Е. Гідденсом та іншими [4].

В статті основним механізмом актуалізації системи Збройних Сил визначається соціальна взаємодія, що найбільш ефективно реалізується у формі діалогу. В загальнонауковому смислі, взаємодія носить універсальний і активний характер. У взаємодії здійснюється інтеграція частин у ціле, розрізнений організм починає існувати як цілісне єдине утворення. Наприклад, електромагнітна взаємодія між ядром і електронами створює структуру атома, а взаємодія між людьми утворює соціальність.

Згідно з концепцією М. Дмитрієвої, взаємодію, в науковій теорії, потрібно розглядати як екстраполяцію чи розповсюдження, перенесення інформації, знань, методів з однієї площини в іншу. «При цьому відбувається виявлення більш глибоких, спільних для природи і суспільства закономірностей, що виражають взаємозв'язок і взаємодію об'єктів і процесів, діалектику єдиного реального світу» [1, 22-23].

У науковій думці поширені підходи відносно того, що надскладна взаємодія характеризує життя соціуму, адже соціум – це процес і продукт взаємодії людей, як з природою, технікою, так і між собою. Духовний світ людей організується через опосередковані та безпосередні смислові конструкти, що знаходять вираження у багатоваріантності здійснення взаємодії. Взаємодія в соціальній сфері здійснюється не тільки в межах окремих суспільних систем, а й у просторі людства в цілому [2].

Оскільки соціальне буття в цілому і збройні сили зокрема є складними, багаторівневими системами, то розглядаючи взаємодію, необхідно брати до уваги внесок, зроблений у розвиток цього поняття представниками теорії функціональних систем. П. Анохін стверджував, що «взаємодія, сама по собі, не може сформувати систему, оскільки аналіз справжніх закономірностей функціонування системи розкриває швидше механізм сприяння компонентів, ніж їх взаємодію» [4, 19]. Системою є тільки такий комплекс вибірково залучених елементів, у яких взаємодія і взаємовідносини набувають характеру

взаємосприяння структурних одиниць спрямованих на сфокусований корисний результат.

Г. Хакен зазначає, що в складних системах взаємодія набуває характеру «взаємосприяння». Вона повинна являти собою дійсну кооперацію елементів, зусилля яких спрямовані на отримання кінцевого корисного результату. Це означає, що кожен елемент може увійти до системи лише в тому випадку, якщо він вносить свою частку сприяння в досягнення мети діяльності системи [4, 15].

Автор погоджується з окресленими вище твердженнями і додає, що саме такий тип взаємодії, в результаті актуалізації якого породжується нова емерджентна якість можна вважати діалогічною взаємодією. Цей тип взаємодії є основним механізмом запропонованої автором відкритої системи Збройних Сил України.

**Методи дослідження.** Методологія дослідження ґрунтуються на положеннях критичної соціальної теорії, психології, соціальної філософії, що визначають загальні принципи суб'єкт-суб'єктної взаємодії на інституційному рівні соціально-історичного та культурно-цивілізаційного розвитку України і її Збройних Сил.

Автором було застосовано аксіологічний підхід, за допомогою якого було визначено фундаментальні цінності українського війська.

До методологічного апарату дослідження увійшли провідні ідеї холізму та постструктуралізму, принципи синергетики як основи аналізу складних, багатомірних відкритих нелінійних систем, однією з яких є сучасне українське військо.

Міждисциплінарний підхід у поєднанні з методом екстраполяції результатів дозволив значну увагу зосередити на граничному розширенні існуючих підходів щодо розуміння системи Збройних Сил України, та з'ясуванні сутнісних аспектів соціальної взаємодії, що лежать в його основі.

**Результати обговорення.** Під українським військом у статті розуміються Сили оборони, що на момент її створення включають Збройні Сили України, а також

інші утворені відповідно до законів України військові формування, правоохоронні та розвідувальні органи, органи спеціального призначення з правоохоронними функціями, на які Конституцією та законами України покладено функції із забезпечення оборони держави (Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 N 2469-VIII).

Автор вперше висуває позицію згідно з якою Збройні Сили України і українське військо в цілому розуміється як складна відкрита нелінійна дисипативна система, що перебуває в постійному русі та взаємодії з системами більшого або меншого порядку. Це унікальна система, що стійко функціонує при наявності підсистем різного масштабу та нескінченній кількості взаємодій і факторів впливу на всіх рівнях актуалізації системи.

Взаємозв'язок здійснюється за допомогою соціальних процесів, варіативність протікання яких визначається особистісним началом кожного військовослужбовця і військовослужбовиці, а стабільність підтримується об'єктивними природними, технічними та соціальними чинниками. Військо не існує поза різними типами взаємодій, що його пронизують, при цьому серед всіх видів соціальних взаємодій автором виокремлюється саме соціальний діалог, як шлях до об'єднання різних компонентів системи, спосіб пошуку спільних смислів та засіб забезпечення спільного взаємосприяння.

Фундаментальним елементом системи українського війська як відкритої системи є окремий військовослужбовець/військовослужбовиця, але лише в тому випадку, коли він/вона може реалізуватись як соціальний суб'єкт. Саме соціальний суб'єкт є генератором і актуалізатором соціальної взаємодії. Суб'єктність ми визначаємо як результат залучення особистості до фундаментальних цінностей та світової культури; як принцип самотворення і самоздійснення особистості; як розвинену в здатність до діалогічної взаємодії.

Соціальна взаємодія автором відзначається, як спосіб соціального буття, заснований на діалогічній природі. Діалогом ми називаємо комунікативний акт, спрямований на пошук спільних сенсів, на подолання суспільної деструкції, на мінімізацію ймовірності соціальних конфліктів. Не тотожні соціальні суб'єкти, вступаючи в діалогічні відносини, в результаті діалогу реалізуються на дещо іншому якісному рівні.

В діалозі актуалізується як інтерсуб'єктивний простір, так і суб'єкт-суб'єктивний взаємозв'язок індивідів, що розуміють і адекватно інтерпретують смислові контексти один одного задля вироблення не тільки певного консенсусу, але і компромісу, що визначає продуктивність реалізації соціальної взаємодії.

Про структуру діалогу, повторювану на всіх рівнях соціального буття, розмірковував видатний американський соціолог П. Сорокін. За його концепцією діалог є соціальним феноменом, що продукується двома, або більшою кількістю соціальних суб'єктів, реалізуючими інваріантну структуру діалогу [4, 46].

У сучасній науковій думці поширені підходи дослідження діалогу з методологічних позицій синергетики і холізму. У даному ракурсі діалог розуміється інваріантною сутністю соціальної взаємодії, тобто завдяки діалогу реалізується властивість структурної самоподібності, що притаманна всім рівням соціальності.

Варто підкреслити, що відповідно до авторської позиції, діалог ми розуміємо як соціальний фрактал. Визначення діалогу як соціального фракталу, відкриває можливість розглянувши діалог і його властивості на одному рівні, спроектувати дане знання на більш складні рівні соціального буття, що важко піддаються аналізу. Ми виділяємо наступні властивості фракталів: самоподібність, структурну інваріантність, принципову незавершеність, децентричність.

В соціальних відносинах властивості самоподібності, інваріантності,

незавершеності, децентричності притаманні діалогу на всіх рівнях соціальності. Він інваріантний щодо структурної організації; діалог, розпочавшись, не завершується в соціумі, а породжує нові ланцюжки інтерсуб'єктивних взаємозв'язків, тобто ціле, що продукується в результаті діалогу завжди більше частин, що його утворюють. Діалог децентричний, на противагу монологу [4].

Діалог виникає між соціальними суб'єктами в їх взаємодії (фізіологічній, емоційній, інформаційній, інтелектуальній та інших). Подібні відносини в часі і просторі утворюються між двома і більше соціальними суб'єктами в процесі конструювання, організації і реалізації спільної діяльності. В залежності від складності та потужності цих дій, змінюється масштабність відповідних діалогічних взаємодій, які можуть досягати десятків тисяч і мільйонів соціальних суб'єктів, і найбільш глобальний різновид діалогічної взаємодії відбувається в межах людства.

Пропонуємо розглянути як діалогічна взаємодія формується і формує відкриту нелінійну систему Збройних Сил України, відповідно до авторської позиції.

На першому рівні системи українського війська діалог відбувається в інтерсуб'єктивному просторі окремого військовослужбовця/військовослужбовиці або працівника/працівниці ЗСУ. Цей рівень діалогічної взаємодії є морально-етичним інтерсуб'єктивним рівнем. Майбутні рішення, слова та вчинки мають бути спочатку виважені та порівняні з моральним ідеалом, який формується в свідомості кожного і кожної у процесі особистісного зростання. Якісним результатом актуалізації взаємодії цього рівня є етична поведінка і розвиток **моральної** особистості військовослужбовців і працівників ЗСУ.

На наступному рівні системи українського війська діалог відбувається між військовослужбовцями, між військовослужбовцями і працівниками ЗСУ, між військовослужбовцями і цивільним населенням. Діалог як

соціальний фрактал при цьому не змінює своєї природи, проте якісно змінюються результати цього рівня взаємодії. За умови формування моральної особистості суб'єктів системи на попередньому рівні, на другому рівні емерджентним результатом суб'єкт-суб'єктної взаємодії стає *довіра*.

Довіра до Збройних Сил України з боку громадськості та міжнародних організацій опосередковано залежить від моральної поведінки кожного військовослужбовця/військовослужбовиці та працівника/працівниці ЗСУ на власному рівні відповідальності.

На третьому рівні системи в результаті актуалізації діалогу і довіри до ЗСУ, сформованої на рівні попередньому, формується якість *стійкості*. Автор визначає стійкість як здатність ефективно реагувати на виклики і загрози та відновлювати потужності у кризових ситуаціях, що досягається завдяки набутим спроможностям і національній та міжнародній підтримці Збройних Сил України.

На четвертому рівні взаємодії відбувається перехід з рівня національного до рівнів регіонального, міжнародного і глобального. В результаті актуалізації складного комплексу явищ на цьому рівні формується глобальна діалогічна стратегічна взаємодія, під час якої відбувається не тільки діалогічний обмін спроможностями, потужностями, але і обмін цінностями як між системами вищого і нижчого рівнів, так з представниками інших систем.

Успіху на цьому рівні стратегічної взаємодії можна досягнути лише за умови формування якісної системи цінностей, що має бути закладена в основу формування українського війська. Цінності мають бути не тільки аксіологічним фундаментом Збройних Сил України, а і тим стратегічним продуктом, яким Україна зможе поділитися зі світом в контексті Нової системою глобальної безпеки.

Під Новою системою глобальної безпеки у статті розуміється запропонована президентом України ініціатива United24 (U24), на основі якої у подальшому може

вирости нова глобальна структура, що зможе протягом 24 годин дати достатню підтримку для будь-якої країни, що зазнала воєнного нападу, стихійного лиха чи пандемії.

Відповідно до мети дослідження, автор пропонує до розгляду аксіологічний фундамент перспективної моделі Візії Збройних Сил України. В запропонованій моделі кількість фундаментальних цінностей відповідає кількості рівнів діалогічної взаємодії складної відкритої системи українського війська, здатного до інтеграції в євроатлантичний безпековий простір.

*Збройні Сили є серцем України, школою лідерства української нації та надійним учасником Нової системи глобальної безпеки!*

*Військовослужбовці та працівники Збройних Сил України проявили себе як найкращі сини і доньки українського народу у боротьбі за Незалежність і здобули для України гідне місце в історії людства.*

*Саме через боротьбу і жертвність карбувався характер кожного військовослужбовця і військовослужбовиці - саме у боротьбі карбувались Цінності/Core values українського війська.*

*Фундаментальними цінностями/Core Values Збройних Сил України є:*

**1. Моральність/Morale** - основа бойового духу українського війська. Військовослужбовці і працівники ЗСУ є взірцями честі і гідності в повсякденній діяльності і на полі бою, вони не беруть участь у корупції, демонструють високо-моральну поведінку на всіх рівнях, глибоко віддані справі захисту держави і продуктивній праці заради підсилення обороноздатності України.

**2. Довіра/Trust** - основа ефективної взаємодії війська, громадянського суспільства та міжнародної спільноти. Довіра базується на моральності військовослужбовців та працівників ЗСУ і саме вона забезпечує підтримку українського війська як на національному, так і на міжнародному рівні. Збройні Сили України дуже цінують свій репутаційний капітал. Будь-яка діяльність військовослужбовців та працівників, що

підриває довіру до українського війська є діяльністю проти України.

**3. Стійкість/Resilience** - здатність ефективно реагувати на виклики і загрози та відновлювати потужності у кризових ситуаціях, що досягається завдяки набутим спроможностям і національній та міжнародній підтримці Збройних Сил України. Ця підтримка не можлива без довіри до українського війська з боку громадськості.

**4. Міць/Might** є системною (емерджентною) якістю українського війська у Новій системі глобальної безпеки, в якій Україна здобула власну роль і місце. Міць ЗСУ спрямована на забезпечення безпеки на національному, регіональному і міжнародному рівнях; вона є проявом здатності до проактивного перетворення дійсності в результаті формування ефективної системи взаємодій, проте залежить вона від високих моральних якостей, довіри і стійкості кожного працівника, солдата, офіцера і генерала українського війська на власному рівні відповідальності.

Окреслена вище система цінностей в перспективі дозволить закласти основу для формування сучасної військової етики як в Збройних Силах України, так і у Силах оборони в цілому. Саме аксіологічний підхід до формування правил етичної

поведінки, що поширюються як на військовослужбовців, так і на найманих працівників, характерний для НАТО та збройних сил провідних країн світу [5; 6].

**Висновки.** На основі застосування окресленого методологічного апарату вперше Збройні Сили України були розглянуті як складна відкрита нелінійна дисипативна система, основним механізмом реалізації якої є діалогічна соціальна взаємодія, що актуалізує та реалізує спільну взаємоспрямовану діяльність індивідуальних, групових та колективних соціальних суб'єктів і забезпечує динаміку розвитку.

Автор окреслила аксіологічний фундамент перспективної моделі Візії Збройних Сил України. В запропонованій моделі кількість фундаментальних цінностей відповідає кількості рівнів діалогічної взаємодії складної нелінійної системи українського війська, відкритого до інтеграції в євроатлантичний безпековий простір.

Аксіологічне ядро Візії може бути поширене на Сили оборони, проте наголос в ній робиться саме на Збройних Силах України, як на системоутворюючому формуванні, що визначає напрям і дизайн трансформації оборонної політики України і місця України у Новій системі глобальної безпеки.

### Список використаних джерел

1. Дмитриева М. С. (2005). Синергетика в науке и наука языком синергетики, Одесса-Астропринт.
2. Кримець Л. В. (2016). Філософія влади та управління науково-освітнім простором, Золоті ворота.
3. Кримець Л. В. (2018). Ціннісні аспекти формування ментальності військовослужбовців Збройних Сил України. Вісник Національного університету оборони України. 1(49), 155-160. <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2018-49-1-155-160>
4. Крымец Л. В. (2012). Социальное взаимодействие в контексте постиндустриального общества на современном этапе развития. Lap Lambert Academic Publishing.
5. George C. Lodge. (1992). Ideology and National Competitiveness. Journal of Managerial Issues, Vol. 4(3), 321-338. <https://www.jstor.org/stable/40603941>
6. NATO Code of Conduct [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nato.int/structur/recruit/info-doc/code-of-conduct.pdf>.

### References

1. Dmytrveva M. S. (2005). Synerhetyka v nauke v nauka yazykom synerhetyky. [Synergetics in science and science in the language of synergy]. Odessa-Astroprynt. (in Russian)
2. Krymets L. V. (2016). Filosofiya vladv ta upravlinnva naukovo-osvitnim prostorom. [Philosophy of power and management of scientific and educational space] Zoloti vorota. (in Ukrainian)
3. Krymets L. V. (2018). Tsinnisni aspekty formuvannva mentalnosti vivskovoslvzhbobsiv Zbroynykh Syl Ukrayiny NATO [Valuated aspects of military mentality forming in Armed Forces of

Ukraine]. Visnyk NUOU. 1(49), 155-160. (in Ukrainian) <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2018-49-1-155-160>

4. Krymets L. V. (2012). Sotsyalnoe vzaymodeistviye v kontekste postyndustrialnogo obshchestva na sovremennom etape razvytyia: monohrafiia [Social interaction in the context of post-industrial society at the current stage of development]. Germany-Lap Lambert Academic Publishing. (in Russian)

5. George C. Lodge. (1992). Ideology and National Competitiveness. Journal of Managerial Issues, Vol. 4(3), 321-338. (in English) <https://www.jstor.org/stable/40603941>

6. NATO Code of Conduct [electronnyi resurs]. – Rezhim dostupu: <https://www.nato.int/structur/recruit/info-doc/code-of-conduct.pdf>.

### Summary

*Krymets L. Doctor of Science in Philosophy, Senior Researcher Chief Researcher of the Humanitarian Institute, National Defense University of Ukraine named after Ivan Chernyakhovskiy*

#### ARMED FORCES AS AN OPEN SYSTEM:

##### AXIOLOGICAL BASIS AND INTERSUBJECTIVE IMPLEMENTATION MECHANISM

**Introduction.** For the first time, on the basis of a general scientific and socio-philosophical analysis – the Armed Forces of Ukraine are considered as a complex open non-linear dissipative system, the main implementation mechanism of which is dialogic social interaction, which actualizes and implements the joint mutually directed activity of individual, group and collective social subjects and ensures the dynamics of development.

The Ukrainian army in the article means the Defense Forces, which at the time of its creation include the Armed Forces of Ukraine, as well as other military formations formed in accordance with the laws of Ukraine, law enforcement and intelligence agencies, special purpose agencies with law enforcement functions, which are assigned functions by the Constitution and laws of Ukraine from ensuring the defense of the state.

The New Global Security System in the Vision is understood as the United24 (U24) initiative proposed by the President of Ukraine, on the basis of which a new global structure can grow in the future, which will be able to provide sufficient support within 24 hours for any country that has experienced a military attack, natural disaster or pandemic.

**Purpose.** The article defines the fundamental axiological principles of the formation of a perspective model of the Vision of the Armed Forces of Ukraine in the context of Euro-Atlantic integration.

**Methods.** Methodological principles of research are based on the fractal logic and critical social theory, formed on its basis of social philosophy, the defining the general principles of subject-subject interaction at the institutional level.

The methodological apparatus of the study includes the leading ideas of postmodernism and poststructuralism, the principles of synergy as a basis for the analysis of complex, multidimensional open and nonlinear systems, one of which is modern society.

The interdisciplinary approach combined with the method of extrapolation of results allowed to focus considerable attention on generalization of experience and presentation of practical recommendations that link existing approaches to understanding the principle of gender equality in the Armed Forces of Ukraine and clarify the essential aspects of social interaction.

**Originality.** The author offers for consideration the axiological foundation of the perspective model of the Vision of the Armed Forces of Ukraine. In the proposed model, the number of fundamental values corresponds to the number of levels of dialogical interaction of the complex non-linear system of the Ukrainian military, open to integration into the Euro-Atlantic security space.

The axiological core of the Vision can be extended to the Ukrainian army or the Defense Forces, however it emphasizes the Armed Forces of Ukraine as a system-forming formation that determines the direction and design of the transformation of Ukraine's defense policy and Ukraine's place in global security.

**Conclusion.** The Armed Forces are the core of Ukraine, a reliable source of new leaders for the Ukrainian nation and a trustworthy participant in the New Global Security System!

Servicemen and employees of the Armed Forces of Ukraine proved themselves as the best sons and daughters of the Ukrainian nation who in a struggle have achieved True Freedom and a worthy position for Ukraine in the history of the mankind.

## Питання психології

*The character of each serviceman and servicewoman was forged in hardship and sacrifice. The battleground was the forge in which the core values of the Ukrainian Armed Forces arose.*

*The core values of the Armed Forces of Ukraine are:*

*1. Morale is the basis for the esprit de corps of the Ukrainian Armed Forces. Servicemen and employees of the Armed Forces act as exemplars of honor and dignity in their daily matters and on the battlefield, they do not participate in corrupt activities, they demonstrate good conduct at all levels, they are deeply committed to the cause of protecting our state, and they work to strength Ukraine's defense capabilities.*

*2. Trust is the basis of the effective interaction between the Armed Forces, civil society and the international community. The trust is grounded in the morale of servicemen and employees of the Armed Forces of Ukraine, and it is this trust that provides the needed support for the Ukrainian Army at both the national and international levels. To the Armed Forces of Ukraine reputation is of great importance. Any activity of servicemen and employees that undermines trust to the Ukrainian army is an activity against Ukraine.*

*3. Resilience - the ability to effectively respond to challenges and threats and to restore military power in crisis situations, which is achieved thanks to the acquired capabilities, all the national and international support to the Armed Forces of Ukraine – support that is impossible without public trust in the Armed Forces.*

*4. Might, or vigor, is an emergent quality of the Armed Forces of Ukraine in the New Global Security System, in which Ukraine has forged its own role and place. The vigor of the Armed Forces is manifested at ensuring security and defense at the national, regional and international levels. It is the essence of ability to proactively transform reality as a result of the creation of an effective system of interactions; however, it depends on the morale, trust and resilience of each employee, soldier, officer and general of the Ukrainian Armed Forces – each at their own level of responsibility.*

**Key words:** *Keywords: The Armed Forces of Ukraine; Ukrainian army; leadership; the Ukrainian nation; open system; Euro-Atlantic integration; fundamental values; fractal logic; management psychology; social philosophy; synergy; emergency; holistic paradigm; a New system of global security.*

Received/Поступила: 08.02.23.